

فرهنگ؛ فاکتور نامرئی فضای کسب و کار

◆ سیدمهدی طبیبزاده

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان

را کمرنگ نموده است. در نتیجه فاصله و شکافی عمیق بین سرمایه‌گذار و کارگزاران دولتی ایجاد کرده است. در واقع موانع فرهنگی درک مفهوم جمله «کارآفرینان پیش‌قراولان توسعه جامعه هستند» را سخت کرده و در نتیجه باعث شده نتیجه اقداماتی مثل مقررات زدایی، بهبود فرایندها و... به‌طور واقعی عملیاتی نشود. ما معتقدیم هیچ جامعه‌ای توسعه فیزیکی پیدا نمی‌کند مگر این‌که توسعه در ذهن مردم آن جامعه اتفاق بیفتد؛ به عبارت بهتر؛ اول توسعه در مغزها، فکرها و دیدها اتفاق می‌افتد و نهایتاً آدم‌های به لحاظ برنامه‌ای و فکری توسعه یافته، در مراحل تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری فضایی پیش‌رونده برای کسب‌وکارها و جامعه ایجاد می‌کنند. به نظر می‌رسد باید مطالعات عمیقی در مورد سهم فاکتورهای فرهنگی در تعیین وضعیت نهایی اقتصاد یک کشور و جامعه‌شناسی ویژگی‌هایی مثل سخت‌کوشی یا تنبلی، مطالبه‌گر بودن یا نبودن، خودخواهی یا دیگر خواهی، ریسک‌پذیری یا محتاط بودن و امثال آن انجام شود. باید دید کشورهای توسعه یافته چه فرهنگی را بر محیط حاکم کرده‌اند تا به توفیق بیشتر برسند؟ ما معتقدیم بزرگ‌ترین رمز موفقیت برنامه‌ها، وجود نیروی انسانی توسعه یافته، معتقد و باورمند است. آن‌چنان که می‌توان گفت «فرجام هر مسئله تفسیر این دو حرف است: عاقل به دنبال راه؛ غافل پی بهانه». در نهایت سؤال اصلی این است که انسان‌های توسعه یافته چه ویژگی‌هایی دارند؟ ارکان مختلف یک جامعه در پرورش انسان‌های توسعه یافته چه نقش و وظایفی بر عهده دارند؟ و چگونه می‌توان از توسعه انسان‌ها به توسعه جوامع رسید؟ به نظر می‌رسد یافتن پاسخ این سؤالات در بلندمدت می‌تواند سرنوشت یک جامعه را تغییر دهد. ◆◆

بیش از نیمی از سال ۱۳۹۹ گذشته است؛ سالی که دولت و بخش خصوصی حول یک محور مشخص یعنی «جهش تولید» در تلاشند تا این مهم فقط در حد شعار نماند و عمیقاً در تصمیم‌گیری‌ها، تصمیم‌سازی‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات مسئولان رخنه کند، محوری که همه معتقدیم لازمه توسعه اقتصادی کشور است. به نظر می‌رسد به نقطه‌ای رسیده‌ایم که می‌توان با بررسی عملکرد شش ماه نخست سال مشخص کرد تا چه حد به این هدف نزدیک شده‌ایم، علل عدم انطباق‌های احتمالی چیست و چه بازنگری و هدف‌گذاری‌های جدیدی باید در دستور کار قرار بگیرد تا در پایان سال شاهد تحقق نتایج بهتری باشیم. مسئله و دغدغه همیشگی ما این بوده که چرا با وجود این همه پتانسیل و ظرفیت‌های بالایی که در کشور و به‌طور خاص استان کرمان وجود دارد خروجی و بهره‌وری درخور و شایسته‌ای برداشت نمی‌شود. قطعاً یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های تحقق «جهش تولید»، بهبود فضای کسب‌وکار است و سال‌هاست مراجع و منابع معتبر دنیا و کشور از میزان تأثیر آن بر وضعیت اقتصادی کشورها سخن می‌گویند، اما چرا این همه صحبت در مورد کسب‌وکار به بهبود جدی منجر نمی‌شود؟ از نظر بنده دلیل اصلی این است که تسهیل فضای کسب‌وکار هنوز تبدیل به یک باور جدی نشده است. در واقع تأثیر فاکتورهای فرهنگی موضوعی است که کمتر مورد توجه و مطالعه قرار گرفته است. فرهنگ اشتباهی که علاوه بر این‌که باعث شده فعالان اقتصادی کمتر به دنبال ریسک‌پذیری، توسعه‌طلبی، مطالبه‌گری و سخت‌کوشی حرکت کنند، همچنین در بدنه اجرایی سازمان‌ها نیز رخنه کرده و توجه به ارزش و قداست مفاهیمی چون کارآفرینی، اشتغال‌زایی، توسعه‌نگری و سرمایه‌گذاری